

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 65/05-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť M. R., bytom K., t. č. vo väzbe, I., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby a v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 To 104/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom a uznesením z 19. januára 2005 vo veci vedenej pod sp. zn. 5 To 104/04 p o r u š i l základné právo M. R.

a) podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby a

b) podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe.

2. M. R. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 216 Sk (slovom päťtisícdivestošestnásť slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť jeho právnomu zástupcovi JUDr. M. K., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Sťažnosti M. R. vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 65/05-12 z 20. apríla 2005 prijal podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. R., bytom K., t. č. v o väzbe, I. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby a v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 5 To 104/04.

So súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd upustil od ústneho pojednávania a vychádzal z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu spisu. Najvyšší súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania vo vyjadrení z 10. júna 2005. Sťažovateľ síce vo vyjadrení právneho zástupcu z 23. júna 2005 nesúhlasil „s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania“, avšak neskorším podaním z 26. augusta 2005 súhlasil s upustením od neho.

Z prijatej časti sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie vyššie uvedených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 5 To 104/04, ako aj jeho uznesením z 19. januára 2005. Požaduje tiež zrušenie tohto uznesenia.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tpr 81/03 z 3. mája 2003 z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Následne bola lehota väzby predĺžená uznesením okresného súdu sp. zn. Tpr 194/03 z 10. októbra 2003, a to až do 29. apríla 2004. Ďalším uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 71/04 z 8. apríla 2004 bola väzba predĺžená do 28. októbra 2004. Napokon uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) s právomocou Špeciálneho súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 bola väzba predĺžená do 28. apríla 2005.

Sťažovateľ, ako aj jeho obhajca podali proti uzneseniu krajského súdu sťažnosť, v ktorej podrobne opísali skutočnosti spochybňujúce dôvody ďalšieho trvania väzby. Najvyšší súd sa pri rozhodovaní o sťažnosti nezaoberal náležite skutočnosťami ňou uvádzanými. Uznesenie nemožno považovať za úplné a výstižné, je vágne, absentuje v ňom výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Na jednej strane bolo síce uvedené, že trestné stíhanie je naďalej dôvodné, lebo boli zabezpečené a vykonané dôkazy, ale na druhej strane iba s odkazom na všeobecné skutočnosti sa odôvodnilo ďalšie trvanie väzby. Pritom v danej veci je trestne stíhaných viac ako 80 osôb, pričom vo väzbe je len 17 z nich. Dôvody väzby sú formulované všeobecne bez toho, aby bolo zrejmé, ktorú osobu z akých dôvodov je potrebné stíhať väzobne.

Konanie na najvyššom súde nebolo prednostné a urýchlené. Krajský súd rozhodol 12. októbra 2004 a najvyšší súd až 19. januára 2005, teda viac ako po troch mesiacoch.

Vzhľadom na to, že vec bola predložená najvyššiemu súdu bez toho, aby bol priložený kompletný žurnalizovaný vyšetrovací spis, najvyšší súd vec vrátil krajskému súdu

na doplnenie, čo však krajský súd nevykonával. Údajne z dôvodu rozsiahlosti vyšetrovacieho spisu nebolo možné doručiť ho najvyššiemu súdu. Tento postup bol jednou z príčin vzniku priesťahov pri rozhodovaní o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a aj trestné kolégium najvyššieho súdu listom z 15. marca 2004 upozorňovali na nesprávny postup krajského súdu. Problém sa napokon vyriešil tak, že v rámci opätovného predloženia veci najvyššiemu súdu bola táto pridelená inému senátu, ktorý *«„problém“ so žurnalizovaným spisom nemal»*.

Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu z 10. júna 2005, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 14. júna 2005, vyplýva, že žiada sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť.

Po tom, ako krajský súd svojím uznesením sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 rozhodol na základe návrhu prokurátora o predĺžení väzby sťažovateľa a ďalších obvinených do 28. apríla 2005, na základe sťažnosti sťažovateľa a ďalších obvinených bol spis krajského súdu predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podaných sťažnostiach 3. decembra 2004. Najvyšší súd o sťažnostiach rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2005. Relatívne dlhšia doba od dôjdenia veci najvyššiemu súdu 3. decembra 2004 do rozhodnutia 19. januára 2005 je v celom rozsahu odôvodnená obťažnosťou veci. V danej trestnej veci je stíhaných viac ako 80 páchatel'ov a skutky sa týkajú 680 firiem. Spisový materiál, ktorý musel senát preštudovať, má viac ako 70 zväzkov. Keďže najvyšší súd rozhodoval aj o sťažnostiach ďalších šiestich spoluobvinených, bolo nepochybné, že časová náročnosť na preštudovanie spisu vo vzťahu ku každému z obvinených bola veľká. Z týchto špecifických dôvodov postupoval najvyšší súd s maximálnou snahou, aby zachoval právo obvinených na urýchlené rozhodnutie o väzbe (o predĺžení lehoty trvania väzby).

Z repliky právneho zástupcu sťažovateľa z 23. júna 2005 doručenej ústavnému súdu 28. júna 2005 vyplýva, že sťažovateľ nemôže s vyjadrením predsedu najvyššieho súdu súhlasiť.

Vyjadrenie je účelové a nemá opodstatnenie v skutkovom stave. Tvrdenie, podľa ktorého bol spis predložený najvyššiemu súdu 3. decembra 2004, nezodpovedá skutočnosti z písomného oznámenia krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 22. apríla 2005 totiž vyplýva, že spis bol najvyššiemu súdu predložený už 26. októbra 2004. Už len na základe tohto rozporu je evidentné, že všeobecné súdy nepostupovali urýchlene. Najvyšší súd ani krajský súd neuvádzajú skutočnosť, že spis bol po jeho prvom predložení vrátený krajskému súdu na doplnenie a potom opätovne predložený najvyššiemu súdu. Zo skutočnosti, že spis v tom čase obsahoval cca 70 000 strán a zaberá približne dve miestnosti, ako aj z tvrdenia predsedu najvyššieho súdu, že senát musel preštudovať viac ako 70 zväzkov, sa dá usúdiť, že najvyšší súd nemal pri rozhodovaní k dispozícii celý spisový materiál, čo je v rozpore s ustanovením § 71 ods. 10 Trestného poriadku. Neobstojí tvrdenie, že najvyšší súd postupoval s maximálnou snahou zachovať právo obvinených na urýchlené rozhodnutie o väzbe. Vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu vôbec nereaguje na tú časť sťažnosti, v ktorej sa namieta opodstatnenosť ďalšieho trvania väzby. Pritom potreba ďalšieho trvania väzby bola odôvodnená skutočnosťami, ktoré s osobou sťažovateľa nemali nič spoločné.

II.

Z uznesenia okresného súdu č. k. Tp 120/04-8 z 13. júla 2004 vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby doručená okresnému súdu 22. júna 2004 bola zamietnutá. Podľa názoru okresného súdu dôvody väzby v zmysle § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku naďalej trvali tak, ako boli ustálené pri vzatí sťažovateľa do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. Tpr 81/03 z 3. mája 2003. Zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že sa sťažovateľ dopúšťal trestnej činnosti spolu s ďalšími osobami po dlhšiu dobu a organizovaným spôsobom. Ide o rozsiahlu trestnú činnosť, ktorá sa naďalej rozširuje o ďalších obvinených a ďalších svedkov. Vznikajú nové fiktívne firmy, pričom obvinení prepisujú svoje firmy na svojich rodinných príslušníkov a známych, čo sa uskutočnilo aj v prípade sťažovateľa. Počas výkonu väzby dochádzalo navzájom medzi obvinenými, ako aj medzi obvinenými a ich príbuznými k nepovolenej korešpondencii s cieľom dosiahnuť zosúladenie výpovedí, ako aj v úmysle ovplyvňovať svedkov. Trestná činnosť sa páchala na

celom území štátu, pričom vyšetovanie je časovo náročné a zadokumentovanie si vyžaduje dlhšiu dobu. Je potrebné vypočítať množstvo ďalších osôb. Preto existuje reálna obava, že v prípade prepustenia sťažovateľa z väzby bude tento pokračovať v trestnej činnosti a bude pôsobiť na svedkov a ďalších spoluobvinených, ako aj likvidovať doklady a listiny preukazujúce trestnú činnosť v snahe zahladať stopy alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Z uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 4 Tpo 63/04-16 z 23. septembra 2004 vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. Tp 120/04-8 z 13. júla 2004 bola zamietnutá. Podľa názoru Krajského súdu v Trnave hoci väzba u sťažovateľa trvá už dlhšiu dobu (s účinnosťou od 30. apríla 2003), treba mať na zreteli, že ide o rozsiahlu trestnú činnosť páchanú po celom území štátu, pričom ešte neboli vypočítaní všetci svedkovia, lebo sa sústavne objavujú nové firmy, okruh obvinených sa neustále rozširuje, preto vyšetovanie veci si vyžaduje dlhší čas. Dôvody väzby u sťažovateľa sú i naďalej dané vzhľadom na poznatky ohľadom konania sťažovateľa počas výkonu väzby, kde dochádzalo medzi obvinenými a ich príbuznými k nepovolenej korešpondencii v snahe ovplyvňovať svedkov i výpovede obvinených. U sťažovateľa došlo k založeniu novej firmy na jeho rodinných príslušníkov v snahe zmiasť priebeh vyšetovania.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004, ktorým sa rozhodovalo o návrhu prokurátora na predĺženie väzby z 28. septembra 2004, vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný spolu s viacerými ďalšími osobami pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 Trestného zákona. Podstata skutku spočíva v mimoriadne rozsiahlom reťazovom daňovom podvode, ktorého následkom malo dôjsť ku skrátene spotrebnej dane. Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 81/03 z 3. mája 2003 z dôvodov § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku s účinnosťou od 30. apríla 2003. Ďalším uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 71/04 z 8. apríla 2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 4 Tpo 46/04 z 10. júna 2004 bola lehota väzby sťažovateľa predĺžená do 28. októbra 2004. Už v tomto rozhodnutí dospel okresný súd k záveru

o pretrvávajúci väzobných dôvodov u všetkých väzobne stíhaných osôb. Trestne stíhaná činnosť bola organizovaná a zameraná na dosiahnutie neoprávnených finančných ziskov, pričom konanie každého z obvinených prispelo svojou mierou k tomu, že minerálne oleje nezaťažené spotrebnou daňou boli predávané konečnému spotrebiteľovi ako motorová nafta. Vo vzťahu k sťažovateľovi rozhodoval naposledy o jeho väzbe okresný súd uznesením sp. zn. Tp 120/04 z 13. júla 2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 4 Tpo 63/04 z 23. septembra 2004. Oba súdy zamietli žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, lebo boli toho názoru, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku naďalej pretrvávajú. Prokurátor odôvodňuje svoj návrh na predĺženie lehoty trvania väzby predovšetkým tým, že do 28. októbra 2004 nie je reálne možné vyšetrovanie ukončiť, najmä vzhľadom na rozsah a zložitosť trestnej veci, početnosť obvinených, potrebu vypočutia veľkého množstva svedkov, pričom súčasne prebieha znalecké dokazovanie a daňová kontrola. Opätovne bude treba vykonať výsluchy obvinených, vykonať konfrontácie medzi obvinenými a svedkami, ako aj obvinenými navzájom. Podľa názoru krajského súdu o závažnosti dosiaľ zisteného konania sťažovateľa a ostatných osôb z trestnoprávneho hľadiska svedčí opatrenie, ktorým bolo rozhodnuté, že v danej veci bude vyšetrovanie vykonávať vyšetrovateľ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru. Na podklade dosiaľ nazhromaždeného a zadokumentovaného spisového materiálu, ktorý mal senát krajského súdu k dispozícii, možno urobiť záver, že dôvody väzby u všetkých obvinených naďalej trvajú. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsah a charakter trestnej činnosti, v ktorej mali všetci pokračovať dlhší čas. V súčasnom štádiu sa priebežne vykonávajú viaceré vyšetrovacie úkony, boli už vypočutí všetci obvinení. Okrem toho bolo zatiaľ vypočutých približne 700 osôb ako svedkov. Vyhodnocujú sa listinné dôkazy, prebieha znalecké dokazovanie týkajúce sa výpočtovej techniky. Týmito úkonmi vychádzajú najavo aj ďalšie nové skutočnosti a dochádza k odhaľovaniu ďalších osôb zapojených do nezákonného obchodu s minerálnymi olejmi. Vykonáva sa daňová kontrola so zameraním na presné zistenie vzniknutého daňového schodku, pričom boli už odhalené rozsiahle daňové nedoplatky. V tejto súvislosti hrozí, že obvinení by v prípade pobytu na slobode mohli vyvinúť tlak na zamestnancov jednotlivých spoločností, ale aj na ďalšie osoby, aby tak znemožnili zákonné vyšetrovanie. Je potrebné ukončiť znalecké dokazovanie, vypočuť veľké množstvo ďalších

svedkov, vykonať potrebné konfrontácie a ukončiť daňovú kontrolu. Ako to vyplýva z obsahu dosiaľ získaných dôkazov, činnosť obvinených bola organizovaná, zameraná na dosiahnutie neoprávnených finančných ziskov, pričom konanie každého z obvinených prispelo k tomu následku, že minerálne oleje nezaťažené spotrebnou daňou sa predávali konečnému spotrebiteľovi ako motorová nafta. Táto konkrétna skutočnosť naďalej odôvodňuje obavu z kolúzie. Do trestnej činnosti bolo zapojených najmenej 680 slovenských podnikateľských subjektov. Toto závažné konštatovanie odôvodňuje aj obavu, že obvinení by po prepustení z väzby mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať, aj keď prípadne inou formou ako doteraz. Sú preukázané rôzne formy ovplyvňovania svedkov, napr. ľudí pracujúcich v colnej a daňovej správe, ale aj iných osôb. Preukázané je aj to, že obvinení prenikli aj do orgánov colnej správy a aktívne ovplyvňovali a marili priebeh vyšetřovania najmä z pohľadu určovania konkrétnych daňových dlžníkov a ich daňovej povinnosti vo vytvorenej sieti podnikateľských subjektov. Tým je daná dôvodná obava, že by v prípade pobytu na slobode naďalej vyvíjali aktivity smerujúce k založeniu nových firiem, prostredníctvom ktorých by sa snažili distribuovať minerálne oleje miešané s naftou a tiež realizovať účelové prevody zadlžených firiem v snahe zakrývať nelegálne obchody s minerálnymi olejmi. Počas výkonu väzby dochádzalo u niektorých obvinených k ich vzájomnému ovplyvňovaniu v tom smere, akým spôsobom budú vypovedať, resp. odmietnu vypovedať. Z toho dôvodu došlo aj k popremiestňovaniu obvinených do rozdielnych väzníc. Podarilo sa zadržať aj nepovolenú korešpondenciu preukazujúcu snahu navzájom sa ovplyvňovať. Touto korešpondenciou, a to najmä medzi obvinenými J. T., M. T. a sťažovateľom, ale i medzi ďalšími obvinenými a ich príbuznými bola potvrdená organizovanosť konania obvinených a vzájomný návod na konkrétnu výpoveď pred orgánmi prípravného konania. Zo zaistených písomných vyjadrení obvineného A. vyplýva, že obvinení odvádzali úplatky dosiaľ nestotožneným colníkom v mnohotisícovom rozsahu.

Zo sťažnosti z 25. októbra 2004 podanej obhajcom sťažovateľa vyplýva, že uznesenie krajského súdu neobstojí predovšetkým preto, lebo nie sú uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodnosť väzby. Sťažovateľ podľa dosiaľ vykonaných dôkazov nebol hlavným organizátorom či iniciátorom nejakej zločineckej skupiny. Je paradoxné, že práve tí obvinení, ktorých vyšetřovateľ označuje za takéto osoby, boli už

z väzby prepustení. Ukončenie trestnej veci v takej konštrukcii, aká prebieha teraz, je veľmi ťažko zrealizovateľné v horizonte niekoľkých rokov. Vyšetrovací tím sa zahľucuje vykonávaním nepodstatných úkonov a výsluchom bezvýznamných svedkov, pričom až dosiaľ nebola preukázaná samotná existencia škody, resp. jej výška, ale ani personálne prepojenie medzi obvinenými a ich firmami nad rámec ich obchodného styku. Neexistuje dosiaľ fundovaný znalecký posudok z odboru ekonomiky na preukázanie výšky škody.

Zo sťažnosti z 18. októbra 2004 podanej osobne sťažovateľom vyplýva, že namieta nepreukázanie skutku, za ktorý je stíhaný. Absentujú aj konkrétne skutočnosti odôvodňujúce potrebu predĺženia lehoty väzby. Sťažovateľ popiera, že by prepísal nejakú firmu na svojich rodinných príslušníkov a že by počas väzby s ďalšími spoluobvinenými nepovoleným spôsobom korešpondoval. Krajský súd odôvodnil rozhodnutie s poukazom na rozsah a charakter trestnej činnosti, náročnosť dokazovania a novozistené osoby zapojené do nezákonnej činnosti. Tieto skutočnosti však pre obvinených, ktorí sú na slobode, neplatia. Ústredné daňové riaditeľstvo v B., ktoré by malo vykonať daňovú kontrolu, v skutočnosti teraz neexistuje. Sťažovateľ nemá ako účastník konania o daňovej kontrole žiadnu vedomosť o tom, že by sa kontrola začala vykonávať. Pritom sťažovateľ ako daňový subjekt má pri vykonávaní daňovej kontroly určité konkrétne zákonné práva. Pokiaľ sa tvrdí, že došlo k rôznym formám ovplyvňovania svedkov, bolo by potrebné vziať na zodpovednosť konkrétnych jednotlivcov. V prípade sťažovateľa ku žiadnej nepovolenej korešpondencii v skutočnosti nedošlo. Nie je jasné, ako majú súvisieť písomné vyjadrenia obvineného A. s osobou sťažovateľa, keďže sťažovateľ tohto človeka vôbec nepozná a nemá s ním nič spoločné.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 vyplýva, že najvyšší súd sťažnosť podanú sťažovateľom a ďalšími obvinenými proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 zamietol. Podľa názoru najvyššieho súdu u všetkých obvinených s výnimkou J. F. a S. F. sú dané dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. U oboch menovaných je tomu tak len podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby boli podrobne rozvedené v uznesení krajského súdu. Najvyšší súd sa s týmito dôvodmi v plnom

rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. Najvyšší súd rovnako zistil, že trestné stíhanie obvinených je naďalej dôvodné, lebo vo veci boli zabezpečené a vykonané dôkazy odôvodňujúce takýto postup vyšetrovateľa. Napokon poukazuje najvyšší súd na to, že v posudzovanom prípade ide o rozsiahlu trestnú činnosť obzvlášť závažného charakteru, ktorej sa obvinení mali dopúšťať v priebehu dvoch rokov, pričom jej dokazovanie bude ešte trvať dlhšiu dobu. Preto zabezpečenie osôb obvinených prostredníctvom väzby je pre potreby trestného konania naďalej opodstatneným a zákonným prostriedkom. Prepustením obvinených z väzby by mohlo byť trestné konanie zmarené alebo sťažené.

Zo spisu najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 vyplýva, že spis krajského súdu bol najvyššiemu súdu predložený 3. decembra 2004. Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2005. Písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu bolo predložené sudcom kancelárii na odpis taktiež 19. januára 2005. Kancelária vec vybavila 24. januára 2005.

Zo spisu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 113/05 vyplýva, že na základe návrhu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 13. apríla 2005 uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ntv-š 1/2005 z 25. apríla 2005 bola väzba sťažovateľa, ako aj ďalších dvoch spoluobvinených predĺžená do 29. októbra 2005. Z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 113/05-10 z 15. júna 2005 vyplýva, že ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pre porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s dôvodnosťou predĺženia trvania väzby do 29. októbra 2005 v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Ntv-š 1/2005 odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť. Dospel totiž k záveru, že čl. 5 ods. 4 dohovoru sa *ratione materiae* vzťahuje na prípady, v ktorých sa namieta rýchlosť konania o väzbe, nemožnosť jej periodickej kontroly, ako aj nedodržiavanie princípov spravodlivého súdneho konania. Naproti tomu vecná opodstatnenosť ďalšieho trvania väzby je *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 dohovoru. Z tohto dôvodu je zrejmé, že namietané porušenie základného práva nie je možné podradiť pod čl. 5 ods. 4 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa ods. 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (...)

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 prvej vety dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanovením ods. 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby

„Článok 17 ods. 2 ústavy obsahuje pri väzbe také práva, akými sú napríklad: právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou“ (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04).

Ako to vyplýva z vyššie citovanej judikatúry, ustanovenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy obsahuje v sebe obe práva, porušenie ktorých sťažovateľ namieta. Toto ustanovenie teda poskytuje tak ochranu právu na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby, ako aj ochranu právu na prepustenie z väzby, resp. na jej nepredĺženie, ak je táto nezákonná. Naproti tomu ustanovenie čl. 5 ods. 3 prvej vety dohovoru je iba vyjadrením práva na to, aby bola väznená osoba okamžite prepustená, akonáhle pominuli dôvody na ďalšie trvanie väzby. Právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby je totiž súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Pri skúmaní dôvodnosti väzby, ktorá trvá už dlhšiu dobu, treba vychádzať z toho, že musia byť splnené štyri skutočnosti. Predovšetkým po formálnej stránke musí jestvovať uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke musí existovať dôvodné podozrenie, že stíhaná osoba spáchala trestný čin, ako aj niektorý z väzobných dôvodov podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku a napokon musí byť zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní postupujú pri trestnom stíhaní s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

Sťažovateľ je toho názoru, že nebol dôvod predĺžiť jeho väzbu. Jeho argumentácia uvedená v sťažnosti podanej ústavnému súdu smeruje k tomu, že neboli dané dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Zo sťažnosti podanej sťažovateľom osobne, ako aj osobitne jeho obhajcom proti uzneseniu krajského súdu vyplýva, že namieta

aj existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, ako aj postup orgánov činných v prípravnom konaní, ktorý nemá znaky osobitnej starostlivosti a urýchlenia.

Najvyšší súd sa k tejto časti sťažnosti nevyjadril.

Podľa názoru ústavného súdu námietky sťažovateľa týkajúce sa existencie či neexistencie dôvodov väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, existencie či neexistencie dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, ako aj námietky týkajúce sa rýchlosti vyšetrovania treba posudzovať komplexne, to znamená, že je potrebné skúmať nielen námietky uvedené v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ale aj námietky uvedené v riadnych opravných prostriedkoch podaných osobne sťažovateľom alebo jeho obhajcom proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004. Rovnako komplexne treba hodnotiť rozhodnutia všeobecných súdov, teda krajského súdu a najvyššieho súdu, keďže tieto tvoria jeden celok. Pritom treba prihliadať aj na uznesenia okresného súdu č. k. Tp 120/04-8 z 13. júla 2004 a Krajského súdu v Trnave č. k. 4 Tpo 63/04-16 z 23. septembra 2004, keďže tieto uznesenia časovo iba veľmi krátko predchádzali napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené zásadné metódy prístupu k veci považuje ústavný súd za potrebné predovšetkým podrobiť analýze uznesenia okresného súdu č. k. Tp 120/04-8 z 13. júla 2004 a Krajského súdu v Trnave č. k. 4 Tpo 63/04-16 z 23. septembra 2004, a to z hľadiska vyššie uvedených podmienok pre väzbu dlhšieho trvania a z hľadiska námietok uplatnených sťažovateľom.

Čo sa týka existencie dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, okresný súd jednoznačne konštatuje, že zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že sa sťažovateľ trestnej činnosti dopúšťal spolu s ďalšími osobami a po dlhšiu dobu organizovaným spôsobom, čo ani Krajský súd v Trnave nespochybňuje.

Pokiaľ ide o danosť dôvodov väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, zo záverov Krajského súdu v Trnave vyplýva, že vzhľadom na rozsiahlosť trestnej

činnosti, na potrebu vypočutia ďalších svedkov v súvislosti so sústavným objavovaním sa nových firiem a nových podozrivých osôb, ako aj berúc do úvahy poznatky, podľa ktorých sťažovateľ počas výkonu väzby nepovolene korešpondoval so spoluobvinenými a príbuznými v snahe ovplyvňovať výpovede spoluobvinených a svedkov, ako aj preto, že sťažovateľ založil novú firmu na svojich rodinných príslušníkov v snahe zmiast' priebeh vyšetrovania, sú oba väzobné dôvody dané.

Vo vzťahu k námietke, že vyšetrovanie neprebíha s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, nie je možné z uznesení okresného súdu a Krajského súdu v Trnave vyvodit' nijaké závery. Možno len konštatovať, že žiadne nedostatky v tomto smere nie sú vytýkané.

Ďalej je potrebné z rovnakých hľadísk podrobiť analýze aj uznesenia krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 a najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 1048/04 z 19. januára 2005. Na úvod treba pritom uviesť, že takmer všetky závery sú obsiahnuté v uznesení krajského súdu, pretože podstatou uznesenia najvyššieho súdu je, že sa stotožnil s argumentáciou krajského súdu. Nad rámec dôvodov uvedených v uznesení krajského súdu uvádza najvyšší súd len to, že trestné stíhanie obvinených je naďalej dôvodné, lebo dosiaľ zabezpečené dôkazy odôvodňujú takýto postup. Toto konštatovanie najvyššieho súdu znamená, že podľa jeho názoru je splnená podmienka väzby, podľa ktorej musí existovať dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu.

Dôvody kolúznej väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sú podľa názoru krajského súdu dané viacerými skutočnosťami. Ide jednak o to, že postupne vychádzajú najavo nové skutočnosti, odhaľujú sa ďalšie osoby zapojené do nezákonného konania a vykonáva sa daňová kontrola s cieľom presne zistiť výšku daňového schodku, ale aj o to, že je potrebné ukončiť znalecké dokazovanie, vypočít' veľké množstvo ďalších svedkov, vykonať potrebné konfrontácie a ukončiť daňovú kontrolu. Ďalej sú preukázané rôzne formy ovplyvňovania svedkov, napr. ľudí pracujúcich v colnej a daňovej správe, ale aj iných osôb. Počas výkonu väzby dochádzalo u niektorých obvinených k ich vzájomnému ovplyvňovaniu v tom smere, akým spôsobom budú vypovedať, resp. odmietnu vypovedať. Preto došlo aj k popremiestňovaniu obvinených do rôznych väzníc. Podarilo sa zadržať aj

nepovolenú korešpondenciu preukazujúcu snahu navzájom sa ovplyvňovať vrátane sťažovateľa. Napokon z písomných vyjadrení obvineného A. vyplýva, že obvinení dávali úplatky v mnohotisícovom rozsahu dosiaľ nestotožneným colníkom. To všetko odôvodňuje obavu z kolúzie v zmysle § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda obavu z pokračovania v trestnej činnosti považuje krajský súd za preukázanú tým, že do trestnej činnosti bolo zapojených najmenej 680 slovenských podnikateľských subjektov. Podľa názoru krajského súdu ide o závažné konštatovanie odôvodňujúce obavu, že obvinení by po prepustení z väzby mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať, aj keď prípadne inou formou ako doteraz.

V súvislosti s analýzou otázky existencie väzobných dôvodov treba poukázať aj na tú časť uznesenia krajského súdu, v ktorej sa konštatuje, že obvinení prenikli aj do orgánov colnej správy, aktívne ovplyvňovali a marili priebeh vyšetrovania najmä z pohľadu určovania konkrétnych daňových dlžníkov a ich daňovej povinnosti, čím je daná dôvodná obava, že by v prípade pobytu na slobode naďalej vyvíjali aktivity smerujúce k založeniu nových firiem, prostredníctvom ktorých by sa snažili distribuovať minerálne oleje miešané s naftou a tiež realizovať účelové prevody zadĺžených firiem v snahe zakrývať nelegálne obchody s minerálnymi olejmi. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že nie je možné spoľahlivo ustáliť, ktorý z väzobných dôvodov má byť podľa názoru krajského súdu uvedenými skutočnosťami naplnený. Kým prvá časť konštatovaní naznačuje obavu z kolúzie, zatiaľ záverečná časť nasvedčuje skôr obave z pokračovania v trestnej činnosti.

V súvislosti s námietkou nedodržania požiadavky osobitnej starostlivosti a rýchlosti pri vyšetovaní krajský súd konštatuje, že vyšetovanie prebieha priebežne a plynulo. Bolo vypočutých už asi 700 svedkov, vyhodnocujú sa listinné dôkazy, prebieha znalecké dokazovanie týkajúce sa výpočtovej techniky, vykonáva sa daňová kontrola.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ v sťažnosti z 18. októbra 2004, ktorú podal osobne proti uzneseniu krajského súdu, namietal okrem iného, že v skutočnosti nijakú firmu na

svojich rodinných príslušníkov neprepísal, nepovoleným spôsobom počas výkonu väzby nekorešpondoval, daňová kontrola v skutočnosti neprebíha, lebo on ako kontrolovaný subjekt by o nej predsa musel vedieť, obvineného A. nepozná, a preto nevie, ako môžu jeho písomné vyjadrenia súvisieť s osobou sťažovateľa, treba konštatovať, že uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bola sťažnosť zamietnutá, na tieto konkrétne námietky sťažovateľa vôbec nereaguje, ba dokonca ich ani neuvádza.

Hodnotiac vyššie analyzované uznesenia všeobecných súdov dospel ústavný súd k záveru, že tieto uznesenia dostatočným spôsobom vysvetľujú a zdôvodňujú danosť dvoch podmienok potrebných pre väzbu dlhšieho trvania. Ani ústavný súd preto nepochybuje o tom, že v doterajšom priebehu trestného stíhania voči sťažovateľovi je dané dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a že orgány činné v trestnom konaní postupujú pri vyšetrowaní trestnej veci s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Na týchto záveroch ústavného súdu nič nemôže zmeniť všeobecné tvrdenie sťažovateľa uvedené v jeho osobnej sťažnosti z 18. októbra 2004, podľa ktorého skutok, za ktorý je stíhaný, nie je preukázaný. Ústavný súd v súvislosti s týmto tvrdením poukazuje na to, že v danom štádiu trestného konania spáchanie trestného činu nemusí byť nevyhnutne preukázané, pretože postačuje danosť dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu. Preukázanie spáchania trestného činu je potrebné pre právoplatný odsudzujúci rozsudok, teda až pre konečné rozhodnutie vo veci samej. Za relevantnú nemožno považovať ani námietku sťažovateľa, podľa ktorej konanie neprebíha s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, lebo v skutočnosti sa daňová kontrola nerealizuje. Aj keby malo byť toto tvrdenie sťažovateľa pravdivé, vzhľadom na značný rozsah vyšetrowania a veľký počet rôznych úkonov, ktoré sa v jeho rámci priebežne vykonávajú, nemôže byť prípadné omeškanie v tejto jednej otázke pre celkové posúdenie rozhodujúce. Za súčasného stavu nemožno súhlasiť ani s tvrdením, že vykonávané vyšetrowacie úkony nie sú účelne zamerané a iba sa nimi zahlcujú vyšetrowacie orgány.

Podľa názoru ústavného súdu treba považovať závery všeobecných súdov týkajúce sa danosti väzobných dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku za výrazne menej opodstatnené a presvedčivé, a to najmä vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Je možné akceptovať existenciu obáv z ovplyvňovania, resp. marenia vyšetrovania podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zo strany sťažovateľa vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľ viedol počas výkonu väzby nepovolenú korešpondenciu v snahe ovplyvniť výpovede spoluobvinených, resp. svedkov. Túto skutočnosť dávajú všeobecné súdy celkom správne do súvislosti s ďalšou podstatnou okolnosťou, že rozsah trestnej činnosti, a tým aj rozsah osôb zapojených nejakým spôsobom do jej páchania sa zisťuje iba postupne, reťazovitým spôsobom. Tým je daná obava, že by sťažovateľ pobytom na slobode mohol ovplyvňovať zisťovanie skutočností, o ktorých orgány činné v trestnom konaní nemusia mať ešte ani vedomosti. Ústavný súd však podotýka, že sťažovateľ v riadnom opravnom prostriedku podanom proti uzneseniu krajského súdu poprel, že by počas výkonu väzby nepovolene korešpondoval. Preto bolo nevyhnutné sa jeho námietkou zaoberať a relevantným spôsobom ju posúdiť.

Z doterajších analýz všeobecných súdov nie je dostatočne jasné a jednoznačné, či konanie sťažovateľa, ktorý mal založiť novú firmu na svojich rodinných príslušníkov, má zakladať obavy z marenia vyšetrovania alebo obavy z pokračovania v trestnej činnosti. Kým Krajský súd v Trnave vo svojom uznesení č. k. 4 Tpo 63/04-16 z 23. septembra 2004 dospel k záveru, že toto počínanie sťažovateľa je vedené snahou zmiast' priebeh vyšetrovania, zatiaľ z uznesenia krajského súdu sp. zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 sa vôbec nedá urobiť záver o tom, ktorý z oboch väzobných dôvodov má byť týmto konaním naplnený, resp. či sa prípadne má považovať za naplnenie oboch týchto dôvodov. Ústavný súd musí aj v tomto prípade konštatovať, že sťažovateľ vo svojej osobnej sťažnosti z 18. októbra 2004 podanej proti uzneseniu krajského súdu poprel prepísanie nejakej firmy na svojich rodinných príslušníkov, pričom najvyšší súd sa s touto námietkou nijako nevysporiadal, hoci to bolo jeho povinnosťou.

V súvislosti s väzobným dôvodom podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba predovšetkým konštatovať, že v uzneseniach okresného súdu č. k. Tp 120/04-8 z 13. júla 2004 a Krajského súdu v Trnave č. k. 4 Tpo 63/04-16 z 23. septembra 2004 nie sú

uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by mali zakladať obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Súdmi uvedené skutočnosti sa totiž týkajú iba obavy z ovplyvňovania, resp. marenia vyšetrovania. Naproti tomu v uznesení krajského súdu sp zn. Pš 9/04 z 12. októbra 2004 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 sa konštatuje skutočnosť, že do trestnej činnosti bolo zapojených najmenej 680 slovenských podnikateľských subjektov. Túto konkrétnu skutočnosť považujú všeobecné sudy za natoľko závažnú, že odôvodňuje obavu z toho, že by sťažovateľ mohol po prepustení z väzby pokračovať v páchaní trestnej činnosti, aj keď prípadne inou formou ako doteraz. V tejto súvislosti treba znova poukázať na to, že z uznesení nie je jasné, či účelový prevod firmy, ktorý mal uskutočniť sťažovateľ, považujú všeobecné sudy za skutočnosť odôvodňujúcu obavu z pokračovania v trestnej činnosti, keďže v tomto smere nie je stanovisko jasné.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že do trestnej činnosti bolo zapojených najmenej 680 slovenských podnikateľských subjektov, sama osebe nezakladá kvalifikovanú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v zmysle § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Táto skutočnosť by musela byť daná do súvislosti s prípadnými ďalšími podstatnými okolnosťami, ktoré však všeobecné sudy v týchto intenciách neoznačili. Preto sú závery o tom, že je u sťažovateľa daná obava z pokračovania v trestnej činnosti, málo odôvodnené a presvedčivé.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru v neprospech sťažovateľa [bod 1 a) výroku nálezu].

Sťažovateľ požadoval v tejto súvislosti, aby ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Tejto požiadavke sťažovateľa nebolo možné vyhovieť.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ntv-š 1/2005 z 25. apríla 2005 bola väzba sťažovateľa predĺžená do 29. októbra 2005. Za tohto stavu by v prípade, keby ústavný súd

uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 104/04 z 19. januára 2005 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu, musel najvyšší súd rozhodovať o dôvodnosti trvania väzby sťažovateľa so spätnou účinnosťou, keďže pro futuro je o predĺžení väzby do 29. októbra 2005 už rozhodnuté. Pritom platí, že o dôvodnosti trvania väzby rozhoduje všeobecný súd vždy iba s účinkami pro futuro. Nie je teda možné rozhodovať o ďalšom trvaní väzby so spätnou účinnosťou (mutatis mutandis I. ÚS 87/04, I. ÚS 2/05). Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel (pozri bod 2 výroku nálezu).

Za daného stavu veci by bolo možné ujmu spôsobenú sťažovateľovi napraviť iba priznaním primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd nemal možnosť zadosťučinenie priznať, lebo sťažovateľ oň nepožiadala.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe

Podľa názoru sťažovateľa konanie na najvyššom súde nebolo prednostné a urýchlené. Za situácie, keď krajský súd rozhodol 12. októbra 2004 a najvyšší súd až 19. januára 2005, teda po viac ako troch mesiacoch, došlo k porušeniu práva na urýchlené rozhodnutie o väzbe. Treba prihliadnuť aj na to, že spis bol najvyššiemu súdu predkladaný dvakrát, keďže po prvom predložení ho najvyšší súd vrátil ako neúplný. Druhé predloženie sa realizovalo 3. decembra 2004.

Podľa názoru predsedu najvyššieho súdu za situácie, keď spis bol najvyššiemu súdu predložený 3. decembra 2004 a najvyšší súd rozhodol 19. januára 2005, ide síce o relatívne dlhšiu dobu, avšak vzhľadom na značný rozsah spisu a potrebu rozhodovať o sťažnostiach viacerých obvinených konanie netrvalo neprimerane dlho.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým zdôrazniť, že rozsah, v akom ústavný súd skúma rýchlosť rozhodovania o väzbe, je vymedzený jeho uznesením č. k. I. ÚS 65/05-12 z 20. apríla 2005, ktorým rozhodol o prijatí časti sťažnosti na ďalšie konanie. V súlade s formuláciou petitu sťažnosti koncipovanej kvalifikovaným právnym zástupcom prijal na

d'alsie konanie s'aznosti v casti namietajúcej rýchlosť rozhodovania o väzbe pred najvyšším súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 104/04. Toto konanie sa začalo 3. decembra 2004, teda keď bol spis podľa tvrdenia s'azovateľa predkladaný najvyššiemu súdu už po druhýkrát. Ústavný súd nemohol prijať na d'alsie konanie s'aznosť v casti namietajúcej rýchlosť rozhodovania o väzbe v predchádzajúcej fáze, teda po prvom predložení spisu najvyššiemu súdu, keďže v tom čase sa konanie viedlo pod inou spisovou značkou, ktorú s'azovateľ neoznačil, a to ani napriek výzve ústavného súdu z 30. marca 2005 adresovanej právnenému zástupcovi s'azovateľa.

Treba prisvedčiť s'azovateľovi, ktorý právom namieta, že konanie o riadnom opravnom prostriedku na najvyššom súde vedené pod sp. zn. 5 To 104/04 nebolo v súlade s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe, tak ako to vyplýva z ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy.

Zo zadovážených dôkazov sa dá ustáliť, že spis krajského súdu bol najvyššiemu súdu predložený 3. decembra 2004. Najvyšší súd rozhodol o s'aznosti na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2005. Písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu bolo predložené sudcom kancelárii na odpis taktiež 19. januára 2005. Kancelária vec vybavila 24. januára 2005. To znamená, že riadne opravné konanie na najvyššom súde prebiehalo od 3. decembra 2004 do 24. januára 2005, teda jeden mesiac a tri týždne.

Ústavný súd nepochybuje o tom, že rozhodovanie v danej veci bolo z časového hľadiska náročné, a to tak vzhľadom na značný rozsah spisu, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že najvyšší súd rozhodoval o s'aznostiach viacerých obvinených. Napriek tomu nemožno považovať dobu v trvaní jedného mesiaca a 21 dní (takmer dva mesiace) za primeranú. Treba mať pritom na zreteli, že konanie o väzbe je dvojinštančné a požiadavky kladené na urýchlenie tohto konania treba chápať tak, že sa vzťahujú na celú procedúru, teda tak na prvostupňové, ako aj na opravné konanie v celku. Ústavný súd poukazuje v tejto súvislosti aj na to, že o návrhu prokurátora na predĺženie väzby z 28. septembra 2004 krajský súd rozhodol 12. októbra 2004, teda do dvoch týždňov, hoci nebol v inej situácii ako najvyšší súd.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti bolo potrebné vysloviť, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 104/04 došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy [bod 1 b) výroku nálezu].

Sťažovateľ požiadal o náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 5 216 Sk. Uplatnil nárok na odmenu za štyri úkony právnych služieb zo strany advokáta vo výške 1 154 Sk za jeden úkon, ako aj za štyri režijné paušály po 150 Sk.

Podľa názoru ústavného súdu prichádzalo do úvahy priznanie odmeny za tri úkony po 2 501 Sk (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť a stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu) a za tri režijné paušály po 150 Sk, teda celkom 7 953 Sk. Vzhľadom na to, že sťažovateľ uplatnil iba sumu 5 216 Sk, ústavný súd mu priznal náhradu trov v ním požadovanej výške (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že nemohol rozhodnúť o prípadnom priznaní primeraného finančného zadosťučinenia pre sťažovateľa, lebo sťažovateľ oň nepožiadaval.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2005